

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Fitosanitarna uprava

AMBROZIJA

Slika 1: Juvenilni stadijum, perasto dijeljeni listovi sa bjeličastom nervaturom.

Podgorica, decembar 2015.

KO JE AMBROZIJA I ZAŠTO JE SUZBIJATI?

Ambrozija je invazivna biljna vrsta sa izuzetno alergenicim polenom, koji izaziva kasno ljetnju i jesenju polensku groznicu.

Biljka je porijeklom iz Sjeverne Amerike, u Evropu je dospjela u 19. vijeku (1860-1870 godine), a u Crnoj Gori je zablježena tek početkom 2000. godine. Do sada je evidentirana na području Bara, Boke, Podgorice, Danilovgrada, Nikšića, Kolašina, Bijelog Polja i Berana.

KAKO JE PREPOZNATI?

To je zeljasta biljka koja može da naraste do 1.5 m visine. Stablo je okruglo, granato i stršeće dlakavo. Listovi su nježni, perasto dijeljeni, u donjem i srednjem dijelu stabla naspramno postavljeni a u gornjem naizmjenični. Na licu i naličju približno iste boje, a nervatura im je bjeličasta. Cvjetonosne glavice su združene u klasoliku cvast. Prekrivene su zelenim pokrovnim listićem. Samo one u donjem dijelu cvjetonosnog izdanka su ženske, dok su ostale muške.

Slika 2: Juvenilni stadijum, stršeće dlakavo stablo sa listovima

Slika 3: Jedinka u fazi cvjetanja. Cvasti se razvijaju u gornjem dijelu biljke.

DA LI POSTOJE SLIČNE VRSTE?

Da. Ambrozija se najčešće miješa sa 3 vrste, dosta česte na području CG: *Artemisia verlotiorum*, *Artemisia annua*, i *Bidens subaetrnus*.

Slika 4 i 5: *Artemisia verlotiorum* - listovi dvobojni

Slika 6 i 7: *Artemisia annua* - listovi svjetlozeleni, višestruko izdijeljeni, jako aromatični.

Slika 8 i 9: *Bidens subaetrnus* - stablo uglasto! Listovi sa užim segmentima. Glavice uspravne, krupnije, žute. Plod je zvjezdasto raširen!

KADA JE I GDJE OČEKIVATI?

U toplijim krajevima klijanci ambrozije počinju da izbijaju već pred kraj aprila i početkom maja. Vegetativni razvoj biljke traje do kraja juna / početka jula, i tada počinju da se razvijaju cvjetonosne glavice. Polen se oslobađa od polovine avgusta kroz septembar i početak oktobra. U kontinentalnijim krajevima ciklus razvika je pomjeren za do mjesec dana.

Ambrozija se javlja kao pionirska vrsta na ogoljenim prostorima, kao što su građevinsko zemljišta, deponije, prostori uz ceste, i prugu, šljunkovite ili pješčane obale rijeka. Javlja se i kao korov u usjevima, međutim u Crnoj Gori je uglavnom raspostranjena uz saobraćajnice.

KADA JE I KAKO SUZBIJATI?

Suzbijanje se treba obavljati prije sezone cvjetanja, tj. oslobađanja polena, u periodu od juna do avgusta mjeseca (zavisno do lokaliteta). Ekološki najispravniji načini suzbijanja su čupanje biljke iz korijena ili košenje. Prvi način pruža bolje rezultate, jer se na košenim biljkama razvijaju novi bočni izdanci.

KO JE ODGOVORAN ZA SUZBIJANJE AMBROZIJE?

Shodno Pravilniku o fitosanitarnim mjerama za suzbijanje i uništavanje korovske biljke ambrozija – *Ambrosia artemisiifolia* L. ("Sl. list CG", br. 55/13) mjere suzbijanja sprovode:

- vlasnici nepokretnosti poljoprivrednog obradivog i neobradivog zemljišta, šuma, lovišta;
- vlasnici i korisnici građevinskog zemljišta;
- pravna lica koja upravljaju vodotocima, javnim putevima, željezničkim prugama, nacionalnim parkovima i zelenim površinama.

NAPOMENA:

Ukoliko uočite prisustvo ambrozije dužni ste o tome obavijestiti Fitosanitarnu upravu ili Fitosanitarnu inspekciju na broj telefona 020 621-111, faksom 020 621-008, e-mail: fitosanitarnaupravacg@t-com.me ili na adresu Bratstva i jedinstva bb, 81000 Podgorica.

Flajer je štampan kao rezultat Programa fitosanitarnih mjera za 2015. godinu, koji je finansiran od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja - Fitosanitarna uprava.
Autor: dr Danijela Stešević